

El doctor Parés a l'Institut d'Estudis Catalans

Vaig conèixer el doctor Ramon Parés durant la carrera, fa més de cinquanta anys, com a professor d'una assignatura general, «Microbiologia». El doctor Parés era un dels «grans» professors de la Facultat de Biologia, junt amb els malaguanyats Ramon Margalef, Antoni Prevosti i Oriol de Bolòs. Més tard, essent jo *penene* (PNN, professor no numerari) i després catedràtic, el vaig conèixer com a membre del claustre de professors, de la Junta de Facultat i com a degà.

Diverses coses me'l feien força interessant com a persona, a més de com a microbiòleg i científic reconegut:

— La seva constitució atlètica, ja que era judoka practicant i ho va ser fins ben gran.

— Els cotxes magnífics que conduïa i que contrastaven amb els dels altres professors, i no diguem amb els dels *penenes*, si és que en teníem.

— El fet que una part important de l'activitat del Departament de Microbiologia era aplicada (qualitat de les aigües, maduració d'embotits, etc.), la qual cosa reportava beneficis addicionals als membres del Departament amb allò que anomenaven «submarins». Els ecòlegs també en vàrem fer, de submarins, en molts casos literalment, però bastant més tard.

— El seu caràcter bonhomiós, també, que vaig tenir ocasió de conèixer millor quan vàrem coincidir com a membres de l'Institut d'Estudis Catalans, a la Secció de Ciències Biològiques.

— I, sobretot, el seu ampli coneixement de la història de la biologia i de la ciència en general, que durant molts anys va poder transmetre a diverses promocions d'estudiants de biologia i, mitjançant els seus llibres, a un públic molt més general.

Encara dues connexions importants. La primera és el projecte SPIO, que ell va dirigir i del qual jo era un dels subdirectors. El projecte anava destinat a conèixer

l'efecte de l'abocament dels llots de la planta depuradora d'aigües de Sant Adrià de Besòs davant mateix de Barcelona, i va tenir un finançament molt important per a l'època, i una dotzena llarga de grups de treball del país i de fora, que s'hi implicaren a fons, mai millor dit. En Parés va dirigir mestrívolament l'estudi i, en especial, va saber-ne comunicar elegantment els resultats a la Regió Metropolitana de Barcelona (RMB): els fons estaven molt malmesos, gairebé morts, però mostraven senyals de recuperació.

La segona d'aquestes connexions està molt relacionada amb l'Institut d'Estudis Catalans: en Ramon Parés en fou membre des del 1992 i havia estat president d'una de les seves societats filials més actives, la Societat Catalana de Biologia, des del 1972 fins al 1974, que fou l'època en què molts llicenciats de biologia ens en férem socis. En aquest paper de membre de l'IEC, en Ramon Parés va codirigir, amb Joan Vernet, els tres extensos volums de *La ciència en la història dels Països Catalans*, una obra magnífica publicada conjuntament per l'IEC i la Universitat de València, que ens descobrí un passat notable en aportacions dels Països Catalans a la ciència universal i de recercadors científics del país, que en bona mesura desconeixíem.

Voldria acabar citant l'explicació dels dos codirectors en el pròleg d'aquesta magna obra de per què el títol era *La ciència en la història...* i no *La història de la ciència...* Els autors creien que la ciència i la tècnica configuren «un dibuix molt genuí de la [...] societat al llarg del temps [...] aquest dibuix és més realista i expressiu, tant del propi tarannà com del seu desenvolupament, que no pas aquell altre que fonamentalment pren com a model les relíquies erudites i documentals relatives al poder polític, encara que això no vulgui dir que no hi tingui cap relació». *Ergo*, ni reis ni guerres, allò que forma la història és la ciència, l'art, els moviments socials...

Com a mestre, com a col·lega, com a savi, trobarem a faltar en Ramon Parés.

JOANDOMÈNEC ROS I ARAGONÈS
President de l'Institut d'Estudis Catalans
Catedràtic emèrit d'ecologia de la Universitat de Barcelona